

7. Князєв С. У восьми регіонах України впроваджені пілотні проекти поліцейських детективів. МВС України. 15.06.2017. URL: [https:// mvs.gov.ua](https://mvs.gov.ua). (дата звернення: 20.10.2019).

8. В Україні з'являться поліцейські детективи. ZN UA. 29 червня 2017. URL: [https:// dt.ua](https://dt.ua). (дата звернення: 22.10.2019). 8. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992 № 2135-XII. Голос України. 1992. № 56.

9. Сорока С. О., Римарчук Г. С. Взаємодія слідчого із співробітниками інших підрозділів під час досудового розслідування. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Юридичні науки». 2015. № 825. С. 347-354. URL: [http://nbuv.gov.ua/ UJRN/vnulpurn_2015_825_59](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2015_825_59). (дата звернення: 10.10.2019).

10. Яковлев О. Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами під час проведення слідчих (розшукових) дій. Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2017. № 1. С. 218-224.

Паливода Вероніка, здобувач вищої освіти факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Телійчук Віталій Григорович, доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, доцент

ПРОБЛЕМА ПСИХОЛОГІЧНОЇ МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

На сучасному етапі реформування та оновлення України, боротьба зі злочинністю окремих осіб та організованих угруповань, які зазвичай характеризуються високим рівнем підготовки та організації, жорстокості та використанням прикриття зі сторони корумпованих представників державної влади, серед яких трапляються працівники правоохоронних та ін. органів, стає дедалі складнішою, у зв'язку з чим потребує не лише активної протидії зі сторони фізичного впливу та технічного забезпечення, а й зі сторони активізації та розвитку психологічних технологій.

Соціальна потреба психологічного дослідження проблем ОРД висвітлювалася у криміналістичній літературі ще в 20-х роках ХХ ст. Проте даний процес тривав досить повільно та за відсутності обґрунтованих

теоретичних та методологічних знань. Це зумовлено тим, що йдеться про діяльність, якій властиві особливі цілі, різноманітні напрями й завдання, специфічний об'єкт і предмет, спеціальні сили, засоби, а також окреме законодавче її регулювання тощо. [3]

Нині існує багато думок щодо необхідності комплексної диференціації практичної психології та інтеграції її прийомів, форм і методів у діяльність практичних співробітників поліції, що в комплексі спрямовані на вдосконалення оперативно-розшукової діяльності.

В першу чергу, актуальність проблеми психологічної незабезпеченості варто окреслити тим, що, на жаль, більшість спеціальних досліджень у цьому напрямі ґрунтується, переважно, не на конкретних наукових даних відповідного психологічного характеру, а лише на власному професійному досвіді некомпетентних практичних співробітників чи погляді окремих авторів. Окрім того, слід визнати, що вони спрямовані на вирішення обмеженого кола, як правило, однотипних загально-психологічних питань оперативно-розшукової діяльності, що охоплюють, здебільшого, лише один з її компонентів, а саме: суб'єктів [4].

Система психологічного забезпечення в ОРД направлена на виконання певних задач. Однією з початкових є професіональний підбір стресостійких кадрів та їх постійне психологічне супроводження, підтримка під час проходження служби, допомога в адаптації до специфічних умов праці та за необхідності – реабілітація після виконання оперативних завдань в екстремальних та інших нетипових ситуаціях. Не менш важливим є професійно-психологічна підготовка працівників оперативних підрозділів поліції шляхом методичного забезпечення та формування соціально-психологічних навичок.

На думку Охріменка І. М., досвід, який прийшов із запровадженням спеціальних психологічних знань в ОРД вказує на те, що фахівці юридичної галузі для пізнання складних закономірностей психіки людей, залучених до негласних форм взаємодії з кримінальним середовищем, підвищення ефективності своєї професійної діяльності, об'єктивно прагнули до залучення психології для розв'язання проблем протидії злочинності [4].

Також хотілось би зазначити, що злочин у більшості випадках – це свідомо дія особи, яка зазвичай прогнозується, планується, готується, а для її здійснення правопорушник використовує спеціальні знання, досвід, навички. Навіть в тому випадку, якщо злочин скоєно без заздалегідь обдуманого плану, тобто, рішення діяти виникло під впливом ситуації, повністю проявляють себе психічні зміни особистості, що склалися за таких умов.

Я вважаю, що, для більш повного та всебічного розвитку психологічного забезпечення ОРД, за доцільне було б впровадити власну галузеву прикладну психологію, яка б визначалась як «оперативно-розшукова психологія». Такий підхід може стати фундаментом для нових досліджень процесу синтезу вищезгаданих наукових діяльностей для

створення міждисциплінарного інструментарія з метою визначення психологічних особливостей в оперативно-розшуковій сфері.

Отже, дана галузь могла б допомогти оперативним співробітникам краще розуміти мотивацію поведінки правопорушників, проводити оцінку психологічного стану осіб, будувати логічні ланцюжки та управляти взаємовідносинами, збирати більше необхідної інформації щодо осіб, які становлять оперативний інтерес, з професійної точки зору вивчати особу кандидата на співробітництво, встановлювати з ним довірливі відносини тощо.

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9-10, № 11-12, № 13, ст. 88.

2. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. № 2697-VIII. Дата оновлення: 24.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text> (дата звернення: 24.11.2020).

3. Користін О. Є. Актуалізація інтеграції психології і оперативно-розшукової діяльності. *Юридична психологія та педагогіка*. НАВС, 2013. № 1. С.184-193. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/4426/1/23.pdf>

4. Охріменко І. М. Оперативно-розшукова психологія: загальні положення. *Юридична психологія та педагогіка*. НАВС, 2009. № 2. С.67-77. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urpp_2009_2_9

Петліна Ольга, здобувач вищої освіти факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Співак Катерина, здобувач вищої освіти факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Олексенко Володимир Григорович, старший викладач кафедри оперативно-розшукової діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

**ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ
СПЕЦІАЛЬНОГО СЛІДЧОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ**

Спеціальний слідчий експеримент (далі – експеримент) є однією із форм контролю за вчиненням злочину, тому вимоги до його проведення визначаються особливостями проведення даної негласної слідчої дії (ст. 271